

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen politični list.

Izhaja vsak dan popoldne.

Mesečna naročnina:

V Ljubljani in po pošti Din 16, inozemstvo Din 25.

Uredništvo in upravljanje: Wolfova ulica št. 1/I.

Telefon 213.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.633.

Ne stopnjujte sovraštva!

Ko je bil v Osijeku ubit hanaovec Veselič, so njegovi prijatelji na njegovem grobu prisegli, da se bodo krivavo maščevali. Ko so padli po raznih mestih Jugoslavije orjunaši kot žrtve medsebojnega boja nacionalistov, smo redno čuli isto prisego maščevanja. In enako so častili spomin svojih padlih drugov srnaovci. Kakor da bi vladala pri nas še srednjeveška doba krvne osvete, tako je bil razvit med našimi nacionalističnimi organizacijami kult maščevanja.

Kakor je ta kult z ozirom na človeške slabosti deloma razumljiv, tako pa je napačen in škodljiv in zato je čas, da se neha. Iz zla se rodi samo zlo in čisto vseeno je, ali je to zlo s prisego maščevanja olupšano ali ne. Na zlo enega sledi nujno zlo drugega in obratno in množe se žrtve in sicer samo nepotrebne žrtve.

Ti medsebojni poboji nacionalistov jemljejo našemu narodu samo število delavcev in povečujejo sovraštvo, da je sporazum, ki je naše kardinalno vprašanje, vedno težje izvedljiv. Prelita kri idealnih nacionalistov postaja v zvezi z maščevanjem ovira našega ujedinjenja, mesto da bi bila most k skupnemu delu vseh nacionalistov. Naj pripadajo ti katerikoli stranki, vendar je že vse ena skupna misel: ljubezen do domovine. Res je sicer, da si vsaka organizacija predstavlja izražanje te ljubezni na drug način, toda še bolj res je, da je in da mora biti dosegljivo, da se iz te ljubezni porodi volja za skupno delo. Toda ne sme se opominjati na momente ločitve, temveč apelirati je treba na skupne točke. Z gojenjem sovraštva, s prisegami maščevanja pa se to ne doseže in zato nastopa proti narodu vsak nacionalist, ki hoče uvesti v Jugoslavijo barbarsko krvno osveto.

Ta osveta pa je tudi nedostojna spomina padlih. Niti en nacionalist ni dal življenja zato, da bi vsled njegove smrti padli še drugi Jugoslovenci. Nasprotno je v ponos Jugoslovena samo tista žrtev, ki more dvigniti sijaj Jugoslavije, ki more biti narodu v korist. Zato proslavlja nacionalist spomin svojih padlih tovarišev le s podvojenim delom za narod in le s propagando domovinske ljubezni, ne pa z razširjanjem sovraštva. Zmagati mora zavest, da so vsi Jugoslovenci bratje, ne pa da so bratje samo tisti, ki pripadajo eni organizaciji, ki so ene misli. Pravo jugoslovenstvo ne more in ne pozna omejitve bratstva in zato obsoja tudi vsako krvno osveto in vsako krvavo razračunavanje.

Časi, ko so se z meči dokazovale pravilnosti idej, so minili. Zato ne dokazuje potrebe svojega obstoja niti ena organizacija, če je v stanu maščevati svoje padle člane. Potrebnost svojega obstoja dokazuje organizacija le z delom, če občuti narod, da zastaja napredek, ker je prenehala organizacija z delom. Ali pa se nacionalistične organizacije s krvno osveto temu cilju približujejo? Ali se ne opaža baš nasprotno? Ali ni vedno jasnejša misel naroda, da mora biti vseh teh pobojev konec?

In naj odgovore pristaši nacionalističnih organizacij še na sledeče: Če bi vsaka žrtev samo pomnožila pozitivno delo organizacije, če bi vedno bolj občutil narod koristnost organizacije, ali ne bi bil s tem najlepše proslavljen spomin padlih?

Misel krvne osvete je zgrešena v vsakem oziru. Zato so vsi kulturni narodi že davno pokopali in zato so se poboji povsod nehali. Pri nas moramo doseči isto. Če prisegajo maščevanje eni, ni treba, da ga prisegajo tudi drugi, zakaj samo dobra dela drugih so vredna pomenjanja.

Naloga nacionalnih organizacij je, da širijo duh bratstva vseh Jugoslovenov. Samo tisti je patrijot, ki je apostol jugoslovenske sloge. Kdor pa je pristaš krvne osvete, ta ruši slogo, ta dela proti narodu.

Odločen in neodjelniv je pravi nacionalist le proti tujci, ki sega po narodnih pravicah, ki ogroža narodne interese. Tu se naj uveljavi član nacionalistične organizacije, tu je njegov

Za koncentracijsko vladno.

Beograd, 13. oktobra. Včeraj dopoldne ob 10. uri sta se sestala v predsedništvu vlade Jovanović in Davidović. Jovanović je izjavil, da je Pašić pristal na pogajanja za vstop radikalne stranke v vladno, seveda ako vlada najprej poda ostavko in da se od teh pogajanj popolnoma izolirajo radičevci. S tem je hotel Pašić zmanjšati blok, da bi kot najlažja skupina v bloku dobil mandat za sestavo vlade. Davidović je odgovoril, da naj Pašić in radikalna stranka lojalno izjavijo v narodni skupščini ali pa v posebnem komuniqueju, da sprejmejo deklaracijo vlade in da odobravajo njeno dosedanje delo, to je, da pristanejo na politiko sporazuma. Šele potem bo vlada odločala o daljnih pogajanjih z radikalno stranko.

Davidović pri kralju. — Dementi pogojev Radiću za vstop v vladno.

Beograd, 13. oktobra. Po razgovoru z Jovanovićem je Davidović sklical konferenco ministrov, ki je bila posvečena razgovoru o situaciji. Seli je prisostvoval tudi N. Petrović, ki je poročal o položaju v zemlji. Po ministrski konferenci je Davidović odšel v dvor in poročal kralju o razgovoru z Jovanovićem. V vprašanju vstopa radikalne stranke v vladno ni nikakih izjem. Vlada vztraja pri tem, da radikalni priznajo vladno deklaracijo. Ako

je ne priznajo, bo vlada nadaljevala v parlamentu svoje delo.

Po advijenci je Davidović izjavil novinarjem, da so pogoj, objavljeni v »Politiki« izmišljeni in da niso nikdar bili stavljeni Radiću. Dopisnika »Politike« pa je nagovoril: »Ne znam, što vam to bilo? Bar, da imate vajde, pa da vas razumem.« Nato je Davidović poročal o svoji advijenci v dvoru, da bo vlada še počakala odločitve radikalov.

je ne priznajo, bo vlada nadaljevala v parlamentu svoje delo.

Po advijenci je Davidović izjavil novinarjem, da so pogoj, objavljeni v »Politiki« izmišljeni in da niso nikdar bili stavljeni Radiću. Dopisnika »Politike« pa je nagovoril: »Ne znam, što vam to bilo? Bar, da imate vajde, pa da vas razumem.« Nato je Davidović poročal o svoji advijenci v dvoru, da bo vlada še počakala odločitve radikalov.

Stališče radikalov.

Beograd, 13. oktobra. Na konferenci radikalnega kluba so sklenili, da poslanec Milašinović poda v imenu radikalnega kluba izjavo, da bodo radikalni glasovali zato, da se poročilo odbora za prošnje in pritožbe izročijo finančnemu odboru. Dalje so radikalni diskutirali o situaciji. Pašić se je razgovarjal s Krsto Mileticem in odšel z njim domov. Bila

je živahna in važna diskusija. Radikalni dementirajo vse vesti, zlasti vesti »Pravde«, o svojem sporazumu z vlado. Sporazuma ni in radikalni ne bodo vstopili prej v vladno, niti se pričeli z njo pogajati, predno vlada ne bo podala ostavke. Šele potem bo nastopila normalna situacija, a rezultat vsega zavisi od razvoja krize.

Krvavi spopadi z orjunaši na shodu HRSS.

Beograd, 13. oktobra. Iz Stare Pazove poročajo, da je tam včeraj ob priliki zborovanja HRSS prišlo do krvavih spopadov med orjunaši in HRSS. Zborovanju HRSS je prisostvoval Predavec in 16 poslancev. Na zborovanje je prišlo tudi več število orjunašev in četnikov, ki so na klice: Živela republika, živel Radić! vzklikali: »Živijo kralj, živela država!« Zborovanje je bilo prepovedano, ker je bila nevarnost, da bo prišlo do krvavih spopadov. Nekako 1 km od zborovališča pa je prišlo do spopadov med HRSS in orjunaši ter je bil pri tem prikliti ubit neki seljak Laza Kocijašević, vodja radikalov v okraju Vojke. Do spopada je prišlo, ker so hoteli orjunaši iztrgati radičevcem hrvatsko zastavo. Tedaj pa je zastavonoša potegnil samokres in izprožil. Kroga je baje slučajno zadela blizu stoječega Kocijaševića, ki je prišel v Stare Pazove po opravkih. Nastas Petrović je o teh dogodkih prejel sinovi kratko poročilo in je bil takoj poslan na lice mesta komisar, ki bo preiskal vso zadevo. Predavec, ki je sinovi prišel v Beograd, je podal novinarjem obširno izjavo, da so napad izvali orjunaši. Kocijašević je bil ubit po naključju, ranjena pa sta bila še 2 seljaka iz Novih Banovcev.

Radićev govor v Vrhpolju.

Beograd, 13. okt. Včeraj je imel Radić v Vrhpolju v Slavoniji svoj napovedani govor o republikanizmu in monarhizmu. V bistvu ni povedal Radić ničesar novega, temveč je samo svoje že znane nazore jasneje razpredel. Shod sam je bil sijajno obiskan in med kmetskim ljudstvom se je opazala skoraj fanatična udanost Radiću. Shod je otvoril dr. Basariček, ki je po kratkem pozdravu oddal besedo Radiću.

Beograd, 13. okt. Včeraj je imel Radić v Vrhpolju v Slavoniji svoj napovedani govor o republikanizmu in monarhizmu. V bistvu ni povedal Radić ničesar novega, temveč je samo svoje že znane nazore jasneje razpredel. Shod sam je bil sijajno obiskan in med kmetskim ljudstvom se je opazala skoraj fanatična udanost Radiću. Shod je otvoril dr. Basariček, ki je po kratkem pozdravu oddal besedo Radiću.

Geslo sovraštva moramo pokopati, če hočemo, da bo gradnja države napredovala. Zakaj geslo sovraštva nas mora razjediniti, dočim nas propaganda ljubezni druži. Zato konec vsem prisegam, da bo s krvjo maščevanja smrt članov organizacij, ker upravičeno so, da se bo z delom dokazalo, da je pokojnikova organizacija potrebna in narodu koristna.

To načelo morajo osvojiti nacionalistične organizacije ali pa bodo propadle, ker bodo v nasprotju s težnjami vseh dobrih Jugoslovenov, ki hočejo, da bo Jugoslavija kulturna država, ne pa dežela krvne osvete.

Na stališče Albanije se ne smemo poniziti, zato ne stopnjujte sovraštva, temveč razširite propagando ljubezni, zlasti do bratov v nesreči!

Radić je najprej strastno napadel radikalne, zlasti pa Pašića. Nato je pričel govoriti proti militarizmu in proti politikujočim generalom. V zvezi s tem je tudi ostro napadel bivšega vojnega ministra Hadžića, ki da je sicer hraber in dober general, ki pa je neverjetno slab politik.

Nato je pričel Radić govoriti o monarhizmu in republikanizmu. Hrvatska republikanska stranka se ne more odreči svojemu republikanstvu, ker je narod za republiko. Mi bi bili podležji, če bi izjavili, da nismo za republiko, če je pa za njo ves narod. Toda iz mednarodnih ozirov je potrebno, da naša sedanja dinastija ostane in ker to uvidevamo, zato hočemo skleniti z monarhijo sporazum. S tem sporazumom mora biti določen položaj Hrvatov v državi. Odločno pa odklanja HRSS vsak absolutizem in absolutizem bi bil, če bi moral pasti vlada iz vrvokov, ki so nastali in ki prihajajo izven parlamenta. Z vso paro se dela, da bi kralj pristal na ne-parlamentarno rešitev, toda mi vemo, da je naš hrabri hraber in zato vemo, da bo stal na pravi poti. Če kličemo: »Živela republika!« potem to ne pomeni »Doli monarhija, temveč to pomeni: »Živel mir.« In enako je napačno, če bi kdo trdil, da pomeni naš vzklik republiki: »Doli Karadžordžević!«

Sporazum z monarhijo je izvedljiv in bo tudi izveden, ker ga hočemo.

Seja narodne skupščine.

Beograd, 13. oktobra. Seja narodne skupščine je pričela ob 11. uri. Po običajnih formalnostih je bil prečitani akt glavne kontrole o izplačilu uradnikom zun. ministrstva in naše delegacije v Wiesbadenu. Zadeva je bila prepuščena finančnemu odboru v daljno rešitev.

Predsednik je poročal, da je dobil zakonski načrt Voje Lazića in tovarišev o hipni pomoči prebivalstvu, ki trpi od gladi.

Dalje odgovarja predsednik na vprašanje Vujića (zemlji), kaj je z delovanjem odbora za ekspropiacijo velikih posestev in za kolonizacijo. Ta odbor ni mogel delovati, ker tudi ni delovala skupščina, razen finančnega odbora, in ker je bil minister za agrarno reformo Vesensjak bolan. Vujić se zadovolji s tem odgovorom, češ, da so temu krivi vojvodinski radikalni veleposestniki, organizirani v društvo »Njiva«, ki bunijo seljake proti izvedbi agrarne reforme, ker je to le v njihovo korist.

Predsednik zaključuje debato in opominja, da se preide na dnevni red. V tem vstopi v skupščinsko dvorano Nastas Petrović, Vlada večina: »Živel N. Petrović, notranji minister.« Opozicija: »Dole Nastas — krvnik, doli Nastas —

bejta!« Prepri. Predsednik poroča, so se na seji šefov vladnih grup sporazumeli za 1. in 2. točko dnevnega reda: Za volitve v parlamentarne odbore za zakon proti korupciji in invalidski zakon. Nato se preide na tretjo točko dnevnega reda. Predsednik da besedo Spahu. (Iz opozicije se čujejo U— a klici!) Spaho predlaga, da se poročilo odbora za prošnje in pritožbe predloži finančnemu odboru. To se sprejme. V imenu radikalnega kluba prečita poslanec Milašinović izjavo, da so radikalni glasovali za predlog Spahe, vendar pa odvrtačajo od sebe vsako odgovornost, ker se s tem samo prepreči delovanje skupščine. Njim pa da se hoče dela. Predsednik zaključuje ob 12. uri 12 minuti sejo. Prihodnja seja bo sklicana pismeno, kakor smatrajo politični krogi — najkasneje do sobote.

Beograd, 13. oktobra. Za sejo nar. skupščine je vladalo prilično zanimanje v parlamentarnih krogih. Okoli 300 poslancev je bilo zbranih. Vsi so pričakovali, da se seja narodne skupščine preloži radi potrebnega delovanja parlamentarnih odborov. V vseh klubih so se vršile konference, posebno važna pa je konferenca šefov vladnih grup.

Skupščina preložena na poznejši čas.

Beograd, 13. okt. Na današnji konferenci šefov vladnih grup, ki se je vršila pred sejo skupščine, so sklenili, da se odstavi z dnevnega reda današnje seja skupščine 3. točka dnevnega reda: poročilo odbora za prošnje in pritožbe.

tožbe ter da se isto preda finančnemu odboru. Nato so sklenili, da se seja skupščine preloži na poznejši čas, ker ni materijala, katerega bodo šele pripravili parlamentarni odbori.

RAZDELITEV ZASTOPNIKOV V PARLAMENTARNIH ODBORIH.

Beograd, 13. okt. Na današnji seji šefov vladnih grup so se sporazumeli glede proporcije zastopnikov posameznih klubov v parlamentarnih odborih za proučevanje invalidskega zakona in zakona proti korupciji: Radikalni so dobili 7 zastopnikov, radičevci 5, demokrati 2, klerikali 2, muslimani 1, samostojni demokrati 1, džemijet 1, zemljoradniki 1 in Nemci 1.

NOVA ODBORA — KONSTITUIRANA

Beograd, 13. oktobra. Po končani seji narodne skupščine so se vsi poslanci zopet zbrali v svojih klubih in malo konferirali ter se na to razšli. Medtem pa sta se po naredbi vlade takoj zopet sestala v skupščini novo izvoljena odbora za proučevanje zakona proti korupciji in invalidskega zakona. Odbora sta imela drug za drugim sejo, na katerih so se konstituirali odbori. Odbor za invalidski zakon je sestavljen sledeče: predsednik Radoslav Agatonović (dem.), podpredsednik Goslinčar (klerik.), tajnik dr. Jos. Krnjević (radić.). Odbor za zakon proti korupciji se je konstituiral sledeče: predsednik Kosta Timotilević (dem.), podpredsednik dr. Hohnjec (kler.), tajnik dr. Step. Košutić (radić.).

SESTANEK DR. MARINKOVIĆA Z MUSSOLINIJEV ODLOŽEN.

Beograd, 13. oktobra. Radi napetega političnega položaja je sestanek med Mussolinijem in Marinkovićem odložen do 23. t. m.

ODGOVOR MINISTRA PETROVIĆA.

Beograd, 13. oktobra. Dopisniku »Politike« je izročil Nast. Petrović za nimivo izjavo kot odgovor na izjavo bivšega vojnega ministra generala Hadžića. Vsi politični krogi napeto pričakujejo te izjave notranjega ministra, ki jo bo prinesla jutrišnja »Politika«.

SKUPŠČINA VPOKOJENCEV.

Beograd, 13. okt. V II. beograjski gimnaziji se je vršila včeraj skupščina vpokojencev iz Srbije. Na skupščini je bila sprejeta resolucija, v kateri se zahteva, da se čim prej prične izvajati vladne naredbe za poboljšanje stanja vpokojencev.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza, dne 13. oktobra.

Vrednote:

Državni papirji a) Obveznice: 7 odstotno investicijsko posojilo iz leta 1921 blago 65. Delnice: a) denarni zavodi: Celjska posojilnica d. d. denar 210, Ljubljanska kredna banka denar 225, blago 233, Merkantila banka denar 123, blago 130. Prva hrv. stedionica den. 916, Slavonska banka blago 98. b) Podjetja: Strojne tov. in livarne denar 130, blago 154. Trboveljska prem. družba blago 380, Združene papirnice blago 120. Založnice itd.: 4 in pol odst. kom. zad. dež. banke blago 88.

Produkti.

Smrekovi ali jelovi plohi 12 m. dolž. paralel. žagani, obr. 30 cm široki, 65 mm deb., frko meja den. 865, deske III, frko meja denar 496, smrekovi hodi od 10 odst. jelovi frko nakl. post. blago 325, hrastovi plohi 43 mm, 17—30 cm od 2.60 do 3 m, frko meja blago 1340, hrastova drva, suha, 1 m dolž, frko nakl. post. kol. 3 vag. denar 23, blago 24, zakli., bukova drva la eksportno blago, frko nakl. post. den. 29, ogre la vilano, frko meja denar 115, pšenica domača, frko Lj. denar 380, pšenica bačka, par. Lj. blago 425, koruza bačka par. Lj. blago 330, oves bački, par. Lj. blago 320, fižol ribičan, orig. frko Lj. denar 475, fižol prep. ličar, orig. frko Lj. den. 430, fižol mandolin, orig. frko Lj. denar 350, fižol ružavi, orig. frko Lj. den. 350, laneno seme, par. Lj. den. 690, pšenična moka bas. 0. pačka, frko Lj. blago 615, pouls hrastovi, frko nakl. post. denar 1350.

Zagreb, 13. okt. Devize: Curih 13.35 — 13.45, Praga 207.35 — 210.35, Pariz 357.60 — 362.60, New York 68.80 — 69.80, London 312 — 315, Trst 301.75 — 304.75, Dunaj 0.09783 — 0.09983, Valute: dolar 67.75 — 68.75.

Curih, 13. okt. Zagreb 7.45, Praga 15.49, New York 521.60, Pariz 27.35, London 23.43, Milan 22.80, Berlin 1.24, Dunaj 0.00735.

Trst, 13. okt. (Predborza.) Zagreb 33.05, London 103, Pariz 119.25, New York 22.975, Curih 441.50, Dunaj 0.0327, Praga 68.

Kake poslanike imamo?

O gospodu Antonijeviću našem rimskem poslaniku pišejo beograjske »Novosti« med drugim sledeče:

Gospod Antonijević je za našo državo bolj nevaren ko Mussolini. Ni čuda, da sta Mussolini in Bodrero z njim zadovoljna. Gosp. Antonijević je tako nesposoben, da je bil z njim nezadovoljen celo Ninčić. Neverjetno je, da je g. Davidović tako popustljiv proti temu škodljivcu in da ga ni že davno razrešil njegove službe. Par primerov neverjetne nesposobnosti g. Antonijevića: Tako je pošiljal g. Antonijević strogo zaupna poročila o italijanskih političnih dogodkih. Ta »poročila« pa so bila dobesedno prepisana iz »Corriere della Sera« in minister Ninčić je moral nato Antonijeviću sporočiti, da ne pošilja več svojih poročil, ker prihaja »Corriere della Sera« tudi v Beograd. Od teh Antonijevićevih poročil so postala nekatera naravnost klasična. Tako je poročal Antonijević, da je vladar Facta trdnja in v trenutku, ko se je že vršil Mussolinijev pohod na Rim in ko je bil padec Facta brezdvomen. Drugi sličen slučaj. D'Annunzio okupira Reko, Zanella beži, Antonijević pa

poroča »strogo zaupno«, da se sestane z Zanella v Rimu. Da bi se opravičil, piše drugi dan, da so hodniki v Consulti slabo razsvetljeni in da se je zato zmotil v osebi. Izgovor se bolj neoprostljiv ko greh sam.

Gosp. Antonijević je nevrastenik, ki ni sposoben sploh za nobeno službo, najmanj pa za poslanika. S tujimi diplomati sploh nima nobenih zvez. Nobene note ne izroči v praviem času. Posamezne note koncipira po par dni in ne dovrši nobene. Ne ve koliko konzulatov ima naša država v Italiji, ne ve, da živi slovanski narod v Istri, ne ve, kje gre naša državna meja, skratka ne ve ničesar in vsak dijak bi brez pardona padel, če bi vedel o Italiji samo to, kar ve naš rimski poslanik. Antonijević je vzrok, da smo vedno izgubili v diplomatskih bojih z Italijo in zato je skrajni čas, da se tega nezmogočnega, nesposobnega in lenega poslanika rešimo in to tem bolj, ker se zanj tako poteguje italijanski poslanik Bodrero.

Mnenju »Novosti« se pridružujemo v celoti, ker je v resnici škandal, da morejo biti tudi ljudje, kakor je Antonijević tudi le eno samo uro poslanik.

Špansko-maroko vprašanje.

O tem vprašanju je napisal Lloyd Georges, ki je že osebno prepotoval Maroko, zanimiv članek, ki ga prinašamo v izveščku.

Španska je v Maroku v resnici v neugodnem položaju. Drži kozo za roge, pa je ne more niti ukrotiti in niti izpustiti. Zakaj je francoski Maroko primeroma miren, španski pa stalno tožiče krvavih pobojev? Vzrok je v tem, ker živi večina prebivalcev francoskega Maroka v plodoviti pokrajini in je pristop lahek, dočim je španski pas skoraj nepristopen.

Ko je pred dvema leti obiskal Maroko Lloyd Georges je bil oni del Maroka, kjer se vrše danes boj, še popolnoma miren. Tedaj je divjal upor samo na meji strani španskega Maroka. Rifani so si priborili tedaj prvo večjo zmago in uplenili velikanske množice orožja, municije in vojnega materiala. Tedaj so marokanski uporniki pravzaprav prvi prišli do modernega orožja. Dobili so ga mogli sicer že preje in sicer po morju ali s francoskega Maroka. Toda to orožje je bilo drago in uporniki niso imeli dovolj denarja, da bi ga kupovali. Ko so si pri svojih Marokanci špansko orožje, se je njihov položaj znatno izboljšal in bili so v bojih uspešni. Število španskih jettimikov je raslo in španska vlada je morala ujetnike za drag denar odkupiti. Za ta denar pa so Marokanci kupovali orožje in pri prvem naletu ujeli še več Špancev. Tako se je položaj upornikov stalno izboljšal in opremljeni

z modernim orožjem so bili skoraj nepremagljivi.

V Maroku se ponavlja stara resnica, da je boj proti bojevitim gorskim plemenom silno težaven in skoraj brezupen. Je sicer gotovo, da pripade končna zmaga Španci, če more ta vzdržati velikanske vojne stroške. Še večje vprašanje pa je, če se taká vojna izplača. Zato so se pametni državniki vedno izogibali vojni z gorskimi bojevitimi narodi. Zadovoljili so se s tem, da so imeli v svoji posesti lahko pristopna mesta, da so mogli trgovati in le od časa do časa so priredili dobro pripravljene kazenske ekspedicije proti razbojniškim gorskim plemenom in skrbeli, da je bila vsaka ekspedicija zmagovita in da je ostala avtoriteta njihove države nedotaknjena. Tako so postopali Rimljani, tako Angliji proti bojevitim plemenom ob afganistanski meji. Da so bojevitimi Sasi in Normani popolnoma podjarmili mali Wales, je bilo potrebnih osemsto let in to po vse.

Samo ta taktika je tudi sedaj za Špance prava ali pa bodo še enkrat doživeli slučaj Kube, ko je Španska skoraj obubožala vlad silnih žrtve za ohranitev Kube in so bile vseeno vse te žrtve brezuspešne.

Če bi zmagovalno stabilizirali španskih militaristov, da je treba osvojiti tudi gore Atlas, potem se bo kubanski slučaj gotovo ponovil. Tedaj pa nastane vprašanje, če bo mogla diktatura ali tudi monarhija vzdržati pred ljudsko nejevoljo.

Ogledušvo med volne.

V glavnem stanu.

Čez tri dni je prejel poveljujoči general brzojav, naj pošlje oba Amerikanca v glavni stan. Dal jima je stotnika Schmidta za spremljevalca in jo opozoril, naj zaradi lastne varnosti ne ogledujeta preveč volajških stvari. Poslovila sta se je od princa, ki ju je resno priporočil stotniku Schmidtu in se odpravila. Občutek obeh mošči je bil, ko mislijo, posebno, ker sta vedela, da imajo Nemci odstranili, kadar izvedo domnevne važne podatke. Vlak, s katerim sta se peljala, je kmalu privozil iz Kiela v ozemlje za fronto. Tu sta imela priliko, prvič z lastnimi očmi opazovati razmere za

nemškimi linijami. Videla sta, da poteka življenjska sila te armade, s katero je hotel cesar zavzeti cel svet in da je zlojenska morala celotnega vojnega stroja. Moške, le s čim sta se držala vpraševati, kdaj pač postane ta polom očiten? Dolgo potovanje se je blizalo koncu in stotnik Schmidt jima je naznanil, da bodo v kratkem v Koblenzu. Tam ju je odvedel v hotel, obljubil za prihodnji dan urejenega postelja, da se bodo lahko prosto gibal po mestu in sel. Noč je minila mirno in zjutraj sta res dobila vse obljubljeno in potrebno. Ker nista hotela trati časa, sta šla takoj v mesto. Majorja

Andersonu se je naenkrat zazdelo, da jih nekdo opazuje. Da bi bila varnejša, sta vstopila v neko kavarno in sedla v kot k vratom. Kmalu sta prišli dve mladi ženski za njima in sedli k sosednji mizi. Ena je nagovorila majorja nemško, toda ta ji je odgovoril, da znata le špansko. Dami sta nato pričeli govoriti špansko. Major je bil prebrisan, da ima dve nemški spionki pred seboj. Obe sta bili ljubki, mladi in dobro oblečeni in sta se zamaževali, doseči videz, da spadati med polsvet mesta Koblenz. Informirali sta se, kje stanujeta in izkazalo se je, da imata tudi oni dve v istem hotelu sobo. Ponudili sta se, da jih seznanita z mestom in obljubili potrditi se, da bo ta znanost za oba kar najbolj prijetna. Ko sta bila Amerikanka doma v sobi sama, je vzel major svinčnik in papir (govoriti je bilo tudi v sobi nevarno) ter napisal: »Brezdvoma sta deklici poslani volniti. Mislim, da računati na to, da se zaljubliva vanje in jim poveva, kdo da sva. In če par hipov je major pristavil drzen stavek: Če se pa obratno nama posreči, da se deklici zaljubita v naju dva, bomo kmalu videli, če so najine domneve prave ali ne. Toda treba je neprestano paziti. — Pričela je previdna, počasna igra, poteka za poteka, dokler nista Amerikanka zmagala. Nekaj večera so sedeli vsi štirje na klopi, kjer jih ni mogel nihče slišati. Deklici sta se odločili za sledeče priznanje: Povedali sta, da sta vedeli že od vseh početkov, da sta Amerikanka, ne pa Španca. Vse informacije jima je dal šef in njuna naloga je bila izvedeti, ali sta Amerikanka res to, kar pravita ali ne. Vrhovno armadno vodstvo dvomi še o mišljenju obeh in jih je pustilo zadržati v Koblenzu, dokler deklici stvari ne razjasnita. Imeli sta nalogo, zadržati Amerikancema glave in izvedeti vso resnico od njiju. »Zdaj nama je vseeno, kdo sta. Zdaj vaju hočevo čuvati, da utrušidvaji po vojni svoje načrte. Toda čeprav sta moglo res to, kar trdita, da sta, vendar le opretna. Ako se boudeta mislila na beg, vam sadete nezgodna smrt, ko ledeta svoje skrivnosti. Major ni dvomil o odkritostnosti teh besed, vendar je obrnil svojo tajnost zase, potrdil še enkrat, da sta Nemcem prijazna Amerikanci in da služita interesom Nemčije. Vendar je tudi uverjen, da ni varen pri njih. Če pa sta deklici pripravljene pomagati mu, ga izid cele zadeve ne skrbi. Deklici sta obljubili skrbeti za njuno varnost in takoj drugi dan sporočili šefu, da sta Amerikanka res to, kar trdita, da sta in da ni vzroka dvomit nad njuno zvestobo. (Dalej prih.)

Politične vesti.

Pašić za koncentracijsko vlado. V radikalnem klubu je Pašić v soboto z ožrom na odstop vojnega ministra in željo izbrati, da bi se združili vsi politični krogi, ki so za glavno smer sedajšnje vladne politike. Izjavil, da so se razmere v zadnjih dneh v toliko izpremenile, da bi se radikalna stranka odločila za sodelovanje v vladi. Če bi prišla v položaj, da bi morala računati tudi s koncentracijo z radičevci, bi bilo treba upoštevati, kaj Radič zahteva, nadalje dosegati natančen sporazum in dobiti potrebna jamstva, da se bo ta sporazum tudi res izvršil.

Anglijski volilni boj. Volilna borba se je pričela. Kakor napovedujejo listi, bo volilni boj kratak, toda oster. Večina poslancev je že oddala v svoje volilne okraje. Nekaterim poslancem se je po mogoče udeležiti volilnega boja. V južni Africi se tudi delegacija parlamenta, ki se bo vrnila v Anglijo šele dva dni pred volitvami. Tiste poslance, od vsake stranke eden, se nahajajo v Vzhodni Africi in sicer kot člani parlamentarne komisije. Dela se na tem, da se doseže kompromis med strankami, da ne bodo ti poslanci izgubili mandatarov.

Vseh volilcev je 21 milijonov. Volitvo nastreže tudi žene. — V prejšnjem parlamentu je imela konservativna stranka 259 poslancev, delavska 193, liberalna stranka 158 in nezavisni 5 poslancev. V nekaterih krogih se propozira misel meščanskega bloka. Če bo prišlo do bloka, se danes še ne more reči. Na vsak način pa bi bil blok v škodo delavske stranke, ker je več ko 70 poslancev delavske stranke bilo izvoljenih samo z relativno večino. Komunisti stoji silno slabo in so vložili samo v 12 okrajev svojo listo, dočim je vseh volilnih okrajev 615. — Volitve bodo delavska vlada, ker odstoji šele po volitvah.

Posejilo Nemčiji. Pogodbe, tikajoče se nemškega reparacijskega posojila, je Nemčija podpisala skupno z vsemi bankami. Posojilo znaša 800 milijonov in je razdeljeno na osem držav, od katerih dajo združene države največ (110 milijonov dolarjev), Anglija dala 12 milijonov funtov, Francija 3 milijone.

Suha: »Zelo.«

On (postal je tako naplajen, da ga človek komaj še gleda).

Suha (po kratkem presledku): »Samo fant je neumno zaljubljen, ker sem slišala, da ga Hajnalka ne more videti.«

Jaz (ga pogledam izpod oči).

On (sardi).

Debela: »Ne more ga videti! Zakaj? Ali je morda še vedno zaljubljena v poročnika?«

Suha: »Ali nima prav? Poročnik je krasen človek. Srce ti zaigra, ko ga pogledaš. Ko se je dogodila Hajnalki ona nesreča, je stari govoril s poročnikom, ali ta se noče ženiti.«

Debela: »In zarocenec ne ve ničesar o tem?«

Suha: »Niti pojma nima. Pomislil samo, kaj se ti je pripetilo. Hajnalka se ni hotela omožiti, pa jo je stari sitnež prisilil.«

Debela: »Kaj je zarocenec tako grd?«

Jaz (gledam prijatelja Emerica).

On (si grize ustnice in z največjo pazljivostjo motri hlebe na Margaretinem venci).

Suha: »Kakor je pripovedovala Hajnalka, ne samo da je grd, marveč tudi dolgočasen in neutnen. Baje je tudi bolan. On sam se sicer dela, ko da ne ve ničesar o tem, ker to prikri- vajo zdravniki in njegovi domači.«

Jaz (ga pogledam natančneje).

On (obupno mečka cvetje).

Pozor!

Pozor,
Ljubitelji enocilindrskih motociklov!
V kratkem pride

Indians Prince

2 1/2 — 3 HP/348 ccm.

moderno, lahko motorno kolo, kompletno opremljeno s tachometrom
in električno napravo pn brezkonkurenčno nizki cenli.

Vabimo na ogled
AMERICAN MOTORS LTD.
LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA šte. 9-12
Telefon interurb. 477. Brzjavaj „FORDAUTO“.

Labour party in komunisti.

Angleška delavska stranka je imela te dni svoj kongres, ki je bil zlasti važen, ker se je na njem obravnavalo stališče delavske stranke do komunistov. Čeprav se o tem vprašanju preje ni dosti govorilo, je bilo vendarle vprašanje rešeno takoj, ko je prišlo na dnevni red z vso jasnostjo. Debate so se udeležili tudi komunistični govorniki. Dosedaj je namreč bilo veliko komunistov članov delavske stranke in sicer na povelje Moskve, ki je hotela na ta način razediniti delavsko stranko.

Po zelo stvarni in nad vse mirni debati, ko ni padla z nobene strani nobena žaljivka, se je prešlo na glasovanje.

Prvo vprašanje je bilo: Ali se sprejme komunistična stranka kot članica Labour party (ki je kot znano zveza delavskih strank)? Na to vprašanje je odgovorilo 3,185.000 članov z »ne« in samo 193.000 članov je dejalo »da«.

Če smejo biti komunisti kandidati delavske stranke, se je glasilo drugo vprašanje. Tudi to vprašanje je končalo s popolnim neuspehom komunistov, zakaj glasovanje je izpadlo za komunistične voditelje porazno in

je bilo oddanih 2,456.000 glasov proti in samo 654.000 glasov za.

Tretje vprašanje: Če smejo biti posamezni komunisti člani delavske stranke je bilo z 1,804.000 proti 1,540.000 glasovi odklonjeno.

Posledica tega glasovanja je, da je nastop komunistov pri volitvah nemogoč in da bodo izvoljeni samo pravi pristaši delavske stranke. Če vpošte- vamo, da so angleški delavci odklonili celo vsako pomoč, ki bi jo jim mogli dati komunistični glasovi, ker drugo in tretje vprašanje je bilo samo taktičnega pomena, potem se more šele prav presoditi, kako je angleški delavec proti komunizmu. Delavska stranka je sedaj jasno precizirala svoje stališče do komunizma, ki bi se moglo označiti tudi sledeče: Smo za komunizem, toda ne v Angliji, pač pa ne v Ruskem.

Zdi se nam, da bi tudi naše delavstvo storilo dobro, če bi sledilo vzgledu najbolj organiziranega delavstva in če bi se že enkrat poslovalo od ljudi, ki ne znajo drugega, ko da žive na račun ruskega denarja in da sejejo med delavstvom razdor.

Prosveta.

Belokranjska svatba: Je največje delo in obenem eno največjih, ki ga je ravno dovršil naš mojster akad. slikar Gaspari. Dosejel smo bili vajeti najrazličnejših slik iz našega narodnega življenja od Dolenjske pa tja gor preko tožnega Korozije, do pot pa nam je ovekovečil belokranjske svate v svojih slikovitih narodnih nošah. Gaspari je bil lani in letos v Beli Krajini, kjer je prav pridno študiral in prinesel od tam polne skicirke najrazličnejših motivov.

Najnovejša slika nam predstavlja pestro skupino številnih svatov, ki prihajajo s svojim zastavonošo ravno iz cerkve od venčanja. Zastopani so vsi obilnatni belokranjski svatje od mladencev preko de- vera, ki nosi po stari navadi z otracem okinčan vrtanj, pa do veselih godcev, od katerih so bili najbolj na glasu sosedni Pačani in Pravutinci. Za poroke se ženski svet najbolj zanima in tudi na tej sliki ne manjka skupin radovednega sveta, ki ugiblje o bodočnosti mladega para. Vseh oseb je čez 60, vse v tipičnih narodnih nošah. Ljubka cerkva je ena izmed belokranjskih in prav tako je pristna valovita pokrajina v ozadju. Slika je v vsakem oziru dovršena tako v tehničnem kakor tudi v etnografskem. Slednji je zahteval posebno vestnega študija. Navzlic raznim detaljom, na katere se je moral Gaspari ozirati je vendar ohranjena vsa slikovitost in bo imela slika trajno vrednost za etnografski institut našega državnega muzeja, za katerega je bila slika naročena po direktorju g. dr. Niko Zupančiču. Želimo, da vidimo na prihodnji razstavi kal več belokranjskih motivov, ki jih ljubljanska publika še ne pozna dosti.

Zadnji dnevi v Ogledu. Izviran roman iz petega stoletja. Spisal Carli-Lukovič, prireditelj Joža Lovrenčič. Izdala in založila Goriska Matka v Gorici in stane trdo vezana 28 Din. broš. 22 Din. V založbi ima za Jugoslavijo knjigo le Učiteljska knjižarna in Ljubljana. Le zelo ilustrirana naslova stran je zelo milna za otroke in nam kaže boje v Ogledu, ki jih opisuje roman. Knjiga pa ni zanimiva samo za otroke, temveč jo bodo kaj radi čitali tudi odrasli. Ogled, to starodavno zgodovinsko mesto, ki je igralo v preteklosti tako veliko vlogo, je danes upropačeno in neznatno. Roman nam kaže tudi na minljivost narodov in na zgodovinske narodne boje, ki so se odigrali v teh krajih, spominja nas pa na turške pohode in boje, ki so opisani v nešteti knji- gah Mohorjeve družbe, po katerih je pri nas mladina in ljudstvo tako rado segalo. Knjigo prav toplo priporočamo!

— Zenski svet, 9. številka, je dospela pred 14. dnevi, a v sled carinskega tekoč je tukajšnja uprava še ni mogla razposlati cenj. naročnicam. Zagotovljeno je, da bo zadeva v prihodnjih dneh rešena, nakar bo uprava takoj razposlala številko.

Ljubljanski v »Zvezi« včlanjeni zbori pojo tudi letos na praznik Vseh svetih na pokopališču pri Sv. Križu nagrobnice.

Iz strankarskega življenja.

Redna seja Mestnega radikalnega odbora v Ljubljani se vrši v torek dne 14. t. m. ob 6. uri zvečer v tajništvo (Wolfova ulica 1. nadst. — Tajništvo.

Pisarna generalnega zastopstva L'Union francoske zavarovalne družbe

se nahaja v novih prostori- h v Šelenburgovi ul. št. 7.

II. nadstropje.

(Miša Jadransko-Podunavske Banke)

Bela Senesz: Zarocenec v tramvaju.

Ze nekaj let nisem videl Emerica Benedeka. Danes popoldne pa sva se srečala v tramvaju.

Jaz: »Kako ti gre?«

On (obraz mu žari od zadovoljstva): »Izvrstno!«

Jaz: »Komu pa neseš ta lepi žopek?«

On (ošabno): »Menda ne svoji teti.«

Jaz: »Ali je lepa?«

On: »Nepopisno!«

Jaz: »Pa menda se koncem koncev vendarle ne misliš oženiti?«

On: »Zakaj pa ne? Imam stalne mesečne dohodke: toliko in toliko. Stanovanje tudi imam. Ali poznaš Aranjina iz naše banke?«

Jaz: »Ne poznam.«

On: »Stari ne bo dolgo. Ko umre, postanem jaz prokurist. Vse mi gre po volji, hvala Bogu. A Hajnalkin oče je zelo bogat človek. Silno bogat.«

Jaz: »Castitam, dragi prijatelj!«

On: »Hvala! Stvar sicer še ni po- titala znana. V ostalem je vse priprav- ljeno, samo objavljeno še ni.«

Sprevodnik: »Prosim, karte.«

On (pokaže svojo mesečno karto).

Jaz (pokažem svojo legitimacijo).

Sprevodnik: »Hvala.« (Odhaja.)

On: »Ona je izredno lepo dekle.

Stari ima dve hiši na Bencu. Hajnalka je edinka. Stari je v zadnjem času za- služil na borzi težke novce. To ti je star sitnež, ali kaj me to briga, ne

vzajem njega, marveč njegovo hčer- ko, kaj ne? Moram ti priznati: starel v začetku niti slišati ni hotel o tej ženi- tvi, toda Hajnalka... (umolknil je in sramežljivo trgati cvetje).

Jaz: »Kaj hočeš, to je ljubzen!«

On: »Prav imaš.«

Sprevodnik: »Margaretin most!«

Vstopil sta neka debela in neka suha žena ter sedli poleg naju. Obe sta nadaljevali že poprej začeti raz- govor.

Debela: »Hajnalka mi o vsem stvari ni rekla niti besedice.«

Suha: »Najbrže zato, ker stvar še ni definitivna.«

Debela: »A kaj je snubeč?«

Suha: »Dobili so o njem zelo dobre informacije. Nameščen je v neki banki in bo kmalu postal prokurist.«

Debela: »To je zelo lepo.«

Suha: »Da, lepo je.«

Jaz (pogledam sem Emerica Bene- deka).

On (namignil mi je, naj poslušam, kaj oni dve govorita).

Debela: »Ima celo svoje stano- vanje.«

Suha: »Krasno!«

Debela: »Morda se bo počelje na- šlo tudi v starševih hišah kakšno večje stanovanje.«

Suha: »Stari je, med nama rečeno, nagrabil lepe novce.«

Jaz (pogledam Emerica).

On (se muža, ker je gotov, da se plete razgovor o njegovi zadevi).

Debela: »Ali se znata rada?«

Nacionalno gibanje v Indiji.

Indijski narod vstaja k zavesti samega sebe in svoje volje, po stoletni izgubi samostojnosti. Indijo, pretresa danes nacionalno gibanje, ki po veličini nima primere, ker gradi revolucijo. Mahatma Gandhi je njen prerok, advokat Das njen taktik.

To leto so določale zunanji razvoji v Indiji nove volitve v zakonodajno skupščino. Te volitve so se vršile v decembru l. 1923, v času, ko je bil Gandhi še zaprt. Udeležba stranke Swaraj, ki se pod Gandhijevim vodstvom bori za indijsko avtonomijo, je značilen korak, ki je v bistvu nasprotovladni lastnemu programu, ki je proti vsakemu sodelovanju zakonodajne skupščine, ki so jo Angleži dali l. 1919 indijskemu narodu, je bila tako izvoljena drugič in prvič s sodelovanjem stranke Swaraj. V ta parlament, ki bi naj predstavljal skupno delo angleškega gospodarstva in indijske narodne

volje, voli angleška vlada 49 in indijski narod 95 članov. Ko je indijski nacionalni kongres, čisto indijska skupščina in glasnik nacionalnega gibanja sklenil, da se udeležijo volitev, je stranka Swaraj v prvem boju dobila skoro 50 mandatov. Tako je bila dana možnost izvoliti nacionalne zahteve s pomočjo 35 naklonjenih liberalcev v gotovih slučajih proti vladi. Izdano je bilo geslo: obstrukcija, kadar bi obetala uspeh, izostati, kadar bi bila akcija brezupna. Neodvisno nacionalistično glasilo je formuliralo sledečo taktiko stranke Swaraj: »Naloga stranke je, da združi domače indijske zastopnike v parlamentu proti vladi, da zabrani »nacionalne« zakone in da zgradi temelje osebnosti in socialne svobode. Njeno stališče v svetu naj se izrazi, da se narod politično vzgoji in da spravi v tok tvorne moči v kongresu. Lep, toda nevaren program. Vprašanje je namreč, kako se spravi to taktiko v soglasje z neomajljivo zahtevo nacionalnega kongresa, da se napne vse sile za sklicanje konference zastopnikov zakonodajne skup-

ščine, odposlancev indijskega nacionalnega kongresa in vladnih zastopnikov. Ta konferenca naj bi vpostavila v Indiji »odgovorno vlado. Sicer zatrjujejo Angleži, da pomeni tudi sedanja zakonodajna skupščina le prehodno stanje in ji bo sledil resnični narodni parlament, vendar označa navedene zahteve nacionalnega kongresa celo Labour Party kot revolucionarne. Ko je dobila Labour Party vlado v svoje roke, je cel svet pričakoval, kaj poretče Mac Donald zaradi Indije. Njegova poslanica Indiji pa je bila »angleška«! »Le politična in konstitucionalna pot vodi k trajnemu napredku. Nobena stranka na Angleškem se ne bo ustrašila groženj in če kakšna stranka v Indiji misli, da nimam prav, bo zelo presenečena. Če se bo zatekalo k revolucionarnim metodam aktivnega ali pasivnega značaja, bo reakcija še močnejša.« Ta izjava angleškega voditelja delavcev je bila dovolj jasna in razumljiva ob enem, ker bazira na tristoletni tradiciji državniške umetnosti. Vprašanje je le, koliko časa bo ta državniška umetnost še vzdržala

ravnotežje. V Aziji doračajo zdaj iz pribujajočih se narodov nasprotni igralci. Značilno je angleško stališče do celotnega problema, ki prosi za neke izjave Manchester Guardian. »Dvomimo o modrosti indijske politike, če prezira dejstvo, da Indija ne bo zmogla brez pomoči vzdržati enotnost v lastni zemlji, dokler ne bo sprijateljila Hindov in mohamedanov.« Ta napačnost med Hindov in mohamedanov je res nacionalni indijski problem, ki pa ne bo nikdar rešen potom »civiliziranih« ured, pač pa le s spoznanjem obeh narodov samih, da bo le skupno delo koristilo obema. Gandhijeva oseba in njegovo prijateljstvo z voditelji mohamedanov, bratov Ali je svojčas vzbudila upanje, da se strneta oba toka indijskega življenja. Tedaj so angleške oblasti Gandhija zaprle. In če je odslej razmerje med Hindov in mohamedanov doživljalo svoje krize, je mnogo zakrivila Gandhijeva aretacija. Ko je prišel Gandhi 14. februarja t. l. iz zaporov, je takoj spoznal, da je v prvi vrsti treba ustvariti zopet sporazum med Hindov in mo-

hamedani. Pokazal je častno cesto tvornega skupnega dela in ta edina bo v Indiji tudi vodila h končnemu uspehu.

Poslano.

Z ozirom na napade v »Slov. Domu«, časopisu, ki izhaja v Trbovljah, na mojo osebo kot gerenta občine Trbovlje, izjavljam podpisani, da vložim proti listu in neznane, oziroma znanemu dopisniku tožbo.

V Ljubljani, dne 12. oktobra 1924

ANTON FORTIČ,

gerent občine Trbovlje.

Lastnik:

Konzorci »Narodnega Dnevnika«.

Glavni in odgovorni urednik:

Železnikar Aleksander.

Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani.

126

Akut se je spomnil, kako je poprej čul hreščati Molakovo hrbtnico in spreletel ga je mrz.

Še se je obotavljal. Da bi se odrekel svoj kraljevski pravic? Toda vsi poskusi, da bi se osvobodil, so bili zaman. Naenkrat zvečan pritisk na njegov tilnik je izsilil besedo: »Ka-go-da!« iz ust do smrti mučene opice.

Tarzan je malce zrahljal železni objem. »Akut, ti boš kralj,« je dejal. »Kaj ti ni Tarzan delal, da si ne želi kraljevske časti? Kadar koli bo kdo hotel napasti tvojo pravico: Tarzan ti bo pomagal v boju.«

Opišni človek se je dvignil in za njim se je tudi Akut spravil počasi pokonci. Jezno je stresel glavo in odkorakal k svojim plemenskim tovarišem. Motril je enega za drugim, posebno močnejše med njimi. Morda se je tudi tam bal rivala.

Toda nihče se ni ganil. Vsi so se mu naravnost izognili in skoro istočasno izginili nazaj v džunglo v smeri, odkoder so prišli... In Tarzan je bil zopet sam na obrežju.

Rane, ki mu jih je Molak prizadejal, so ga pač skelele, toda kaj mu je bilo to? Mirno in hrabro je prenašal bolečine, kakor divje živali. Te so ga naučile življenja v džungli in kako ravnajo vsi, ki imajo tam svoj dom.

Predvsem je potreboval sedaj orožja za obrambo in napad; to mu je bilo jasno. Bil je zadostno posvarjen: slučaj z opicami, še oddaljeno rjovenje leva Nume in leoparda Shette! Udobne varnosti prvi čas tu ne bo užival...

Da, vse je pomenilo vrnitev v staro življenje, v vedno nove nevarnosti in k lovu. Strašne živali ne bodo plazile krog njega kakor takrat in nikdar — niti podnevi niti v temnih nočeh — ne bo mogel odložiti svojega priprostega orožja, ki si ga je

moral nabaviti z golo roko iz sredstev, ki mu jih je nudila narava.

Na obali je našel polrazpalo skalo; po neizrečenih naporih se mu je posrečilo odločiti ozek kos od celote: približno petindvajset centimetrov dolgega in približno le tritret centimetra debelega. Na enem koncu se je zoževal v pravo konico. Brez dvoma je imel v rokah stvar, ki mu bo lahko služila namesto noža. Potem je odšel v džunglo. Evo drevesa iz trdega lesa, ki ga je brzkone podrl vihar. Odžagal je ozko, dobro raščeno vejo z žal precej topim orodjem. Potem je zvrtil luknjico v deblo gozdnega velikana in zamašil s suhim dračjem. Sedel je na deblo, vtaknil konico svoje palice v luknjo in jo pričel vrteti med tesno, vendar rahlo stisnjenimi dlani.

Kmalu je bil dim vstal iz luknjice in takoj nato je zaplapolal plamenček. Naložil je par suhih vejic na ogenj, ki se je kmalu razgorel v prepereli drevesni votlini.

V tem plamenu je obdelal klin svojega noža, ki ljo je od časa do časa omočil.

Na ta način je hotel doseči kalikor toliko ostro klino svojega preveč primitivnega noža.

Vedel je, da se mu to ne bo posrečilo naenkrat in bil končno brezmejno vesel, da je končno na-

pravil kolikor toliko ostro klino, dolgo približno deset centimetrov. Zdaj je svoj nož že lahko boljše uporabil. Odrezal si je dolg elastičen lok, napravil nožev ročaj, močan kaj in precej puščic.

Vse skupaj je skril v vejah orjaškega drevesa, stoječega kraj male rečice in si tam pripravil s palmovimi vejami pokrito ležišče.

Že se je spuščal mrak na džunglo in Tarzan je začutil pošten glad.

Šel je čez reko in nedaleč od svojega drevesa je odkril napajališče, kamor je sodeč po odtisih nog na blatnih tleh, hodila množica različnih živali. Tja je gnil glad opičjega človeka.

Zavihtel se je lahkotno in spretno kakor opica skozi drevesne kroge in zopet užival vso srečo in staro svobodo svojih mladih let, dasi ga je v srečo težilo še vse, kar je preživel zadnje dni in tedne. V trenutku so se vrnilo zopet tisočere male navade, ki so bolj očitovale njegovo resnično notranjost, kakor pa tenka plast civilizacije, ki jo je odnesel iz skupnega življenja z ljudmi. Ta plast je bila le zunanost, ki je pokrila ogle in robove tega živalskega človeka, ki se je imenoval opica Tarzan.

Tiho se je potuhnil v spodnje veje drevesnega orjaka, tik nad stezo divjačine in njegove ostre oči

so prodirale v temo, odkoder je vsak hip pričakoval svojo žrtev in ž njo zaželeno večerjo.

Ni mu bilo treba dolgo čakati. Komaj se je udobno vgnezdil na drevesu in stisnil noge k telesu, se je spodaj že pripravljala lev na skok; kajti jelen Bara je šel k napajališču, da uteši svojo žejo.

Toda ne sam. Sledili so mu drugi, ki jih Bara ni niti slutil.

Tarzan pa ni s svoje visoke zasede prezrl nobenega zgiba. Vedel je natančno, kaj namerava oni, ki se plazi zmirom kakih sto metrov za nič slutečo živaljo skozi grmovje džungle: bila je kakšna zver, ki je ravnotako plena lačna zasledovala Baro, kakor Tarzan. Toda kdo?

Morda Numa? Ali leopard Shetta? »Lahko se še zgodi,« si je mislil Tarzan, »da bom ob večerjo, če ne pojde Bara malo hitreje pit.«

In zgodilo se je tako. Jelen je najbrže zavohal svojega zasledovalca, se trepetaje ustavil in potem kakor blisk pridrl iz goščave proti reki in proti Tarzanu. Hotel je uteči preko plitve vode na drugi breg. Tam bi se skril svojemu zasledovalcu.

Komaj sto metrov za njim je hitel Numa.

(Dalje prihodnjik.)

Podpirajte Jugoslovensko Matico!

NOVOSTI

damske plašče in lopke

Sealskin, pliš, astrahan in krimer priporoča v veliki izbiri trdko

A. & E. SKABERNE

Mestni trg 10 — LJUBLJANA — Mestni trg 10

Prvorazredni moderni brzopisalni stroj

Stoewer-Record

Vrhunec flinomehanike! Zastopstvo:

Lud. Baraga,

Ljubljana, Šelenburgova ul. 6/I.

SADNI SEJEM

18., 19., in 20. oktobra na prostoru

Ljubljanskega večesejma

Najugodnejša prilika za nakup finega namiznega sadja v velikih in manjših množinah.

P. n.

šivilje in gospodinjne opozarjamo, da sozopet dopeli

najboljši šivalni stroji „Gritzner“

v vseh opremljenih za rodbinsko in obrtno rabo. Istotam vseh vrst čevljarjski stroji „Adler“ (Flachstet), cilindri, levorčni in krojaški. Pouk v vezenju ter kropanju perila in nogavic (šrofanje) brezplačno edino le pri:

JOSIP PETELINC

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika ob vodi

Popravila sprejemamo

IV. JAX in sin

Ljubljana

Gospodstvska c. št. 2

priporoča svojo bogato zalogo

pisalni strojev „ADLER“ in „ORANIA“,

šivalnih strojev za rodbinsko in obrtno rabo

Styria — Dürkopp —

Orožno kolo (Waffenrad).

Centri zastoj in franko.

Oglašujte v „Narodni Dnevnik“.

KUPUJTE pri onih trgovcih ki oglašujejo v Narodnem Dnevniku

Naznanjamo

da se nahaja

naša podružnica v Mariboru

v Gosposki ul. št. 36

kjer se sprejemajo naročnine, oglasi in eventualne reklamacije.

Uprava „Narodnega Dnevnika“.

MALI OGLASI

Elegantna spalnica.
nova, kompletna, jesenova, politrana, se ugodno proda. Naslov pove uprava lista.

Stavbeno podjetje
Jakob Vodopivec, ki ima svoj sedež v Zagorju ob Savi, sprejema vsa dela svoje stroke po celi Jugoslaviji. Zastopstvo v Ljubljani vodi dolgoletni stavbeni poltr Anton Merlak, Krakovska ul. 27.

Mesečno sobo
nemoblovan v sredini mesta, eventualno tudi v predmestju išče uradnik za takoj. Ponudbe na upravo lista pod „Mirni dom“.

Sprejme
se več oseb na dobro domačo hrano. Naslov pove uprava lista.

Kurje oči
odstranjen brez bolečin. Garancija 6 do 7 mesecev. Odstranim tudi reumatične bolečine. — Sportna, šivilna, shvedska masaža. Zalokarjeva ulica 13 priti, M. P.

Lililip.
Turški med, pravi Fortuna, šumeči bonboni na zalogi samo pri JOSIP VITEK v Ljubljani, Krekov trg 8.

Samostojna gospodinja
srednje starosti, katere je dobro izurjena v vseh gospodarskih delih išče mesta pri samostojnem gospodu. Šla bi tudi za vzgojiteljico otrokom, kateri so brez matere, ter bi isto vodila gospodinjstvo. Cenjene ponudbe na upravo lista pod „Skrbna gospodinja“.

Kupi se
dobro ohranjeno žensko kolo. Naslov na upravo lista pod „Takoj“.

Knjigovodja-bilancist
in samostojen korespondent v slovenski, srbohrvaški, nemški, češki, italijanski ter francoščini, išče primerne službe za takoj. Ima večletno prakso, ter je več organizator. Ponudbe na upr. lista pod „Perfekten“.

Modna krojačnica
za gospode in dame K.E.L.C. Maribor, Sodna ul. 5, izdeluje vsa v to stroko spadajoča dela.

Učiteljica.
(izpravana v Franciji) poučuje temeljito francoščino. Naslov v upravi lista.

Stanovanje
s kuhinjo in 2 malimi sobami ali 1 veliko se išče v Ljubljani ali okolici. Plača se mesečno do 1500.— K. Cenjene ponudbe na upr. lista pod „Čimpre!“.

Jesenski površnik
moški in žaketi s telovnikom, vse dobro ohranjeno se ugodno proda. Naslov pove uprava lista.

Meblovan sobo
z dvema posteljama, po m. nosi s posebnim vzhodom, sredini mesta iščeta 2 gospod. Ponudbe prosita po „Mirni“ na upravo lista.

Mesečno sobo
neopremljeno se le moreže z souporabo kuhinje v mestu ali predmestju išče mirna družina. Ponudbe pod „Zadovoljnost“ na upravo lista.

Službo
društvenega uradnika oddamo. Prednost imajo bivši železničarji in drugi državni uslužbenici, predvsem taki, ki poznajo društveno poslovanje. Delovni čas 7 ur dnevno. Plača po dogovoru. Nastop čimprej. Pisemne ponudbe z dokazili o šolski in drugi sposobnosti in o dosežkih zaposlenosti naj se pošiljajo na: »Udruženje jugoslovanskih narodnih železničarjev« Ljubljana, Gradsko 7.

Gospodinja.
stara 80 let, čedna zunanost, in neomadeževane preteklosti, s premoženjem 25.000 Din v gotovini in lastno opremo. Želi čimprej omočiti, najrajš s trgovcem ali gostinčarjem. Vdovec ni izključen. Le resno in neanonimne ponudbe pod „Sreča“ na upravo lista.

Meblovan sobo
srednja, iščeta dva boljša gospoda. Če le moreže v mestu. Ponudbe na upravo lista pod „Soba“.

Gospodinja
trgovsko izobražena išče mesta v pisarni, bodisi za knjigovodnjo, kontoristino ali blagajničarko. Pripravljena je iti tudi nekaj mesecev brezplačno. Ponudbe na upravo lista pod „Pisarniška moč“.

Prevode
iz nemškega, italijanskega, francoskega in srbskega jezika na slovenski in obratno, vsakovrstne korespondenčne sprejme. Isurjen korespondent trg. akademik. Cenj. ponudbe pod „Natančen“ na upravo lista.

Voz na peresih
skoraj nov, ter par lahkih komatov nekoliko rabljenih proda Ivan Molek, sedlar Vrhnika 112.

Za centralne kurjave
najprimernejši in visokokalorični Trobndolski premog — Dobavlja ga po originalni rudniški ceni glavni zastopnik premogokopa TROBNDOL

DOM. ČEBIN
trg. s premogom LJUBLJANA, Wolfova ul. 1/II.

Ljubljanska posojilnica

R. Z. Z. O. Z.

v novo preurejenih prostorih v Ljubljani

MESTNI TRG št. 6

obrestuje vloge na hranilne knjižice in tekoči račun **najugodneje.**

Večje in stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje po dogovoru. Sprejema v inkaso fakture in cesije terjatev.

Posojila daje proti popolni varnosti na vknjižbo, proti poročstvu in proti zastavi.

Telefon številka 9 **Telefon številka 9**